

NORSK

SOROPTIMA

TEMA: MENNESKEHANDEL

NORSKE SOROPTIMISTER ER ENGASJERT
I KAMPEN MOT MENNESKEHANDEL

[LES MER I BLADET](#)

facebook.no/SoroptimistGlobal

KJÆRE SOROPTIMISTER

Soroptimister gjør en forskjell!

Som dere vil lese i dette bladet, har norske soroptimister lenge hatt et sterkt engasjement for å bekjempe menneskehandel - og det fortsetter med full styrke. Vårt kollektive engasjement har vært lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Det har vært godt synlig for publikum og myndigheter.

Medlemmer over hele landet har solgt lilla sløyfer til over en halv million kroner - som har tilfalt Moldovaprojektet og bevisstgjøringsarbeid her hjemme. Begge deler er forebyggende arbeid mot menneskehandel. Publikum er på denne måte blitt kjent med at soroptimistene arbeider mot menneskehandel.

Nasjonale myndigheter kjenner også godt til vårt langvarige engasjement. Dette bidro til at vi ble tildelt midler til produksjon av fortellerteateret "Valgt det..". Dette er en stor satsning for soroptimistene i Norge. Det har blitt en forestilling med historier og fakta som virkelig går hjem hos publikum - og også bringer frem følelser, empati og refleksjon.

Vår målsetting er at vi ved hjelp av alle våre lokale foreninger skal få vist denne for publikum over hele landet - også særlig ungdom. I tiden fremover er vårt mål at ungdom på alle steder i landet der det er en soroptimistklubb får muligheten til å se forestillingen.

Også internasjonalt bidrar vi til å bekjempe menneskehandel. Menneskehandel dreier seg om utnyttelse og da særlig av sårbare mennesker. I Moldova - Europas fattigste land - har vi gjennom de siste 10 år arrangert livsmestringskurs for vanskeligstilt ungdom og vi har gitt stipend til skolegang. Utdanning og styrking av ungdom mener vi er en viktig innsats for å unngå at disse blir utnyttet til menneskehandel, det være seg prostitusjon, tvangsarbeid eller annet.

Vi fortsetter arbeidet med å forebygge menneskehandel. Vi må ikke akseptere at mennesker utnyttes grovt i våre lokalsamfunn. Det skjer - og det er en viktig oppgave å bevisstgjøre oss selv og andre om nettopp det!

Alt dette kan dere lese mer om i bladet

Med ønske om en god sommer,

Kirsti Guttormsen
Unionspresident

Norsk Soroptima kommer ut med 4 nummer årlig og er medlemsblad for Norges 1800 soroptimister. Som del av Soroptimist International, en NGO (non governmental organisation) for kvinner, er vi tilknyttet FN med representanter i FNs organer i New York, Geneve; Wien, Paris, Roma, Nairobi og Kairo. Soroptimistene har konsultativ status i FN og Europarådet. Organisasjonen er en upolitisk sammenslutning av klubber og arbeider for internasjonal forståelse, vennskap, fremme av menneskerettighetene, bedring av kvinners stilling i alle samfunn, respekt og forståelse for andres arbeid.

INNHOOLD

<p>10 ÅRS INNSATS MOT MENNESKE- HANDEL</p> <p>Arendal-Grimstadklubben er et eksempel for oss alle med sin innsats</p>	<p>5-7</p>	<p>17 LILLA SLØYFER</p> <p>Mot menneskehandel</p>	<p>21 ROSA-PROSJEKTET</p> <p>Oslo-Nordstrandklubben pakket toalettssaker til ofre for menneskehandel</p>	<p>22 BOKANBEFALINGER</p> <p>Vi i Soroptima har lest noen bøker om menneskehandel, som presenteres</p>	<p>23 LANDET RUNDT</p> <p>Lokale saker fra Soroptimistklubber rundt om i Norge</p>
<p>TEATER TIL ETTERTANKE</p> <p>Valgt det... er en samtale mellom skuespillere om mer eller mindre frie valg</p>	<p>9</p>			<p>10-11 BAK KULISSENE</p> <p>Vi møter skuespillerne i Fortellerteateret</p>	
<p>VÅRE EGNE HOLDNINGER VIKTIGSTE VÅPEN</p> <p>Intervju med politiet i Stavanger</p>	<p>20</p>			<p>14-16 "EDUCATING YOUTH FOR THE FUTURE"</p> <p>Moldovaprojektet forebygger menneskehandel</p>	
<p>MENNESKE- HANDEL</p> <p>Uverdigg og grusomt</p>	<p>12-13</p>	<p>PANELDEBATT</p> <p>Etter teaterforestilling ble det invitert til paneldebatt på Deich- manske i Oslo</p>	<p>18-19 ALBERTINE</p> <p>Møter mulig menneskehandel hver dag</p>		

OMSLAG: Fotomanipulert bilde.

Kjære Soroptimistsøstre!

Arbeidet med denne utgaven av Soroptima har rystet oss i redaksjonen. At menneskehandel foregår i vår tid, visste vi. Men i hverdagen er det lett å skyve det fra seg.

Nå har vi tatt flere dypdykk i problemet. Sett hvor nært oss dette foregår. Vi har snakket med folk som jobber daglig med ofre for menneskehandel. Opplevd den

omsorgen og respekten de har for disse sårbare menneskene. Den viktigste følelsen vi sitter tilbake med, er at det nytter å hjelpe.

La oss forholde oss aktivt til menneskehandel. Som klubber kan vi la oss inspirere av Arendal-Grimstad klubben og det de har fått til. Vi kan ta kontakt med lokale sentra som jobber mot menneskehandel.

Spørre om det er noe vi kan hjelpe med. Vi kan skrive leserbrev. Vi kan støtte prosjektene Lilla sløyfer og Moldova. Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre litt, har en klok person sagt.

Riktig god sommer til dere alle!

Hilsen redaksjonen/
Jæren Soroptimistklubb

Menneskehandel

- uverdigg og grusomt

Menneskehandel er en alvorlig form for kriminalitet som innebærer grove krenkelser av menneskerettighetene. Det kan omfatte alle mennesker, uavhengig av kjønn, alder, nasjonalitet eller annen gruppetilhørighet.

På 1800-tallet ble all slavehandel forbudt ved lov i Europa og Amerika. Til tross for lover og forbud mot slik virksomhet er det likevel ikke blitt slutt på denne umenneskelige handelen. I dag snakker vi om menneskehandel og ulike former for tvangsarbeid. Ofte er det knyttet til trafficking, og særlig til sexhandel med kvinner og barn.

Definisjon

Menneskehandel defineres som "organisert handel med mennesker der barn, kvinner og menn utnyttes til å utføre arbeid og tjenester ved bruk av tvang, vold og trusler." Denne teksten ble nedtegnet og vedtatt i Palermo-protokollen fra år 2000. Etter 2005 er også fjerning og handel med indre organer fra mennesker regnet som menneskehandel.

Norges engasjement i bekjempelsen

Immigrasjonsmyndigheter, politi og rettsvesen, helsetjenester, barnevernet og det sosiale hjelpeapparatet har ansvaret for å beskytte og hjelpe kvinner og barn i Norge som er blitt utsatt for menneskehandel. Flere frivillige organisasjoner i Norge og andre land er sterkt engasjert i arbeidet.

Norge deltar i det internasjonale samarbeidet for å forebygge og bekjempe menneskehandel og krenkelse av menneskerettigheter, for eksempel i Europarådet, Østersjørådet og gjennom EØS-avtalen.

Egen FN-dag 30. juli

Ifølge FN antas det at det til enhver tid er cirka 2,5 millioner mennesker i verden som er fanget i moderne slaveri. Generalforsamlingen i FN vedtok i 2013 å markere 30. juli hvert år som verdensdagen mot menneskehandel, for å gjøre folk oppmerksomme på situasjonen til ofre for menneskehandel, og for å beskytte og fremme deres rettigheter.

Unicef mener at over en million barn er ofre for menneskehandel hvert år. Organisasjonen arbeider på alle nivå for å hjelpe og beskytte barn som er utsatt for menneskehandel.

Hvem blir ofre?

Menneskehandel er tett knyttet til fattigdom. Foreldre ser ingen annen utvei enn å gi bort eller selge barna sine. Håpet er å gi dem en bedre framtid. Når det viser seg at barna er solgt til prostitusjon eller pornoindustri, har de få muligheter til å unnsnippe. Kjøp og salg av barn fratrar barna deres rett til å vokse opp i trygge omgivelser.

Falske løfter om et bedre liv lokker ofte jenter og kvinner over landegrensene. Mange tror de skal arbeide i serviceyrker. Andre vet de skal inn i sex-industrien, men de vet ikke at de vil få lite eller ingen betaling. Mange ofre for menneskehandel blir holdt i et jerngrep av psykisk og/eller fysisk terror, og tør ikke forsøke å bryte ut av situasjonen.

Menneskehandel i Norge

Det er vanskelig å få oversikt over omfanget. De som tjener på menneskehandel, skjuler virksomheten for ikke å bli avslørt og straffet. De som er utsatt for menneskehandel, sier ikke fra grunnet frykt for hevn fra kriminelle miljøer, frykt for å bli sendt hjem og skam over egen livssituasjon.

Den siste tiden har det vært mye omtale av dette i media. Særlig har noen TV-programmer i Brennpunkt vist en del om hvordan det foregår i norske byer, og hvem som er utsatt for dette.

Fattigdom i hjemlandet er alltid en viktig faktor. Mange har minimalt med skolegang fra hjemlandet. Dette viser viktigheten av å hjelpe jenter og kvinner med skolegang og utdanning, slik at de kan skaffe seg en jobb å leve av. Det viser også at vi bør jobbe med holdningene til våre barn og unge, slik at de vokser opp med forståelse for at alle er likeverdige mennesker, og ingen er salgobjekter.

Soroptimister – hva kan vi bidra med?

Mange klubber i Norge samler inn penger og gir til bekjempelse av menneskehandel, for eksempel Moldova-prosjektet (se side 14) og Lilla Sløyfer (se side 17)

I dette magasinet har vi en større artikkel om arbeidet som gjøres i Arendal-Grimstad klubben, les de neste sidene. De har vært og er svært aktive, og andre klubber kan la seg inspirere og finne eksempler til tiltak og lokale prosjekter.

10 års innsats mot menneskehandel

Wenche Norgaard, Irene Sande, Liv Bente Sunde og Eva Wiksén Næser med bager som PRO-Kristiansand formidlet til ofre for menneskehandel i Kristiansand.

Brennpunkt-dokumentarene om menneskehandel i vår har vært en vekker for mange. Temaet er kjempeaktuelt! Norske soroptimister har vært engasjert i 10 år - Nå er tiden for å gjøre organisasjonens brennende engasjement mot menneskehandel synlig, sier Eva Wiksén Næser i Arendal-Grimstad Soroptimistklubb.

Soroptimistene har på ulike måter prøvd å informere og bevisstgjøre andre om det som skjer i våre nærmiljø, i Norge og i verden. - Erfaringen er at bevisstgjøring skaper engasjement og vilje til handling. Handling skaper påvirkningskraft. Vi åpner folks øyne samtidig som vi selv lærer en masse, sier Eva.

Startet i Danmark

Soroptimistenes arbeid mot menneskehandel og salg av lilla sløyfer var innledningsvis et nordisk prosjekt. Vinter/vår 2007 bodde Eva Wiksén Næser et halvt år i Danmark og var medlem i Aalborg Soroptimistklubb. Hun fikk være med på dette prosjektet, og ble raskt svært engasjert. Etter seminaret «Trafficking - handel med kvinner til prostitusjon.» i Oslo i 2007 opprettet Unionsstyret arbeidsgruppen

« Stopp menneskehandelen - nei til trafficking». Her var Karin Guttormsen, Else Lundgren, Randi Anderssen og Eva Wiksén Næser med: -Karin og jeg deltok på flere høringer på Christiansborg i regi av den danske unionen om temaet, forteller Eva.

Økonomisk støtte

Unionsstyret anbefalte søknader om støtte. I 2006 fikk også unionen penger til prosjekt i Moldova fra TV-aksjonen i 2005. I 2007 startet salget av lilla sløyfer i Norge.

Fortellerteater

I 2008 tok arbeidsgruppen initiativet til at det ble laget en fortellerteaterforestilling om menneskehandel «Hva skriver de hjem om?» med Beathe Frostad og Sara Birgitte Øfsti. Stykket hadde premiere i 2010. - Jeg fulgte tilblivelsen og overvar prøver på fortellerteaterforestillingen om menneskehandel i tekstilindustrien og skrev flere artikler i Soroptima om dette. Forestillingen ble vist over 100 ganger i fem fylker frem til 2015. Høsten 2013 så flere medlemmer i vår klubb stykket i Grimstad, og ble straks enige om at denne måtte vi få inn i Den Kulturelle Skolesekken (DKS) i vårt fylke. Vi drev lobbyvirksomhet overfor DKS, og laget brosjyre om stykket og tematikken. 10 videregående skoler valgte å se forestillingen

høsten 2014/våren 2015. Vi delte også ut vår brosjyre ved R & L møtet i Arendal i mai 2014, og informerte om våre planer om seminar og åpen forestilling ved distriktsmøtet i Kristiansand i oktober 2014.

Prosjektgruppe mot menneskehandel i klubben

-I 2013 etablerte vi en prosjektgruppe i klubben. Et av tiltakene vi har gjennomført, er et åpent seminar om temaet. En rekke av medlemmene våre har vært aktive i arbeidet i løpet av årene som har gått, understreker hun.

Bok, innsamling og PR

- Klubben vår var opptatt av hvordan vi kunne hjelpe ofre for menneskehandel her sør. Vi hadde lest om Nordstrandklubben og deres «startpakker» til ROSA-prosjektet og lurte på om det var en idé å gjøre noe lignende. Det var det! PRO-senteret i Kristiansand tok med glede imot hjelp. Vi solgte boken: «Til salgs – Mariana 15 år», fikk pengegave fra en 70-årsdag og hadde utlodning. Vi «tigg» på hoteller og i butikker og klubbstørene samler kontinuerlig inn toalettaker. Vi skaffer håndklær, truser, bind og andre «nødvendighetsartikler» når de er på tilbud og har - til nå - levert bager og toalettmapper tre ganger. Vi har sendt inn PFR-rapporter og artikler til aviser.

LES MER >

Bildet over ble tatt etter forestillingen "Hva skriver de hjem om?" da den ble vist i Arendal i mars 2015. F.v. skuespillerne Sara Birgitte Øfsti og Beathe Frostad, Eva Wiksén Næser, president i Arendal - Grimstad, Karin Guttormsen og sogneprest Åsta Ledaal, som holdt appell før forestillingen.

Internasjonal oppmerksomhet

- Etter at vi hadde sendt inn PFR-rapport (programfokusrapport), tok Sarah Wilkin, SIs kommunikasjonssjef, kontakt og ville vite mer om hvordan vi hadde fått dette til. Det førte til SoroptiVoiceBlog, 5.12.15 og brosjyre til CSW60 2016! Dermed har vi dokumentert at det vi gjør i en soroptimistklubb i Norge, kan ende i SIE, SI og til og med i FN – bare man sender inn PFR-rapport!

Innspill

- Vi har prøvd å sette oss inn i forskningsrapporter som har kommet om menneskehandel, Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel i

Politidirektoratets årlige rapport, skrevet utkast til resolusjon til R & L møtet om menneskehandel (2015) og kommet med innspill til politiske partier og Justis- og beredskapsdepartementets forslag til ny handlingsplan mot menneskehandel, som kom i fjor. Karin Guttormsen har også deltatt på innspillmøter på Stortinget og i departementet.

Synlighet

- Vi har gjort det vi har kunnet for å være synlige. Det har vi oppnådd bl.a. ved å ta kontakt med media (aviser og NRK) og orientert dem om arrangementer i forkant. Vi har skaffet oss kontaktpersoner. Vi har laget løpesedler og plakater som alle

medlemmene har fordelt, skrevet pressemeldinger og e-postinvitasjoner, laget Facebook-sider for arrangementene, blitt intervjuet av NRK og lokalradioer med mer.

I tillegg har vi skrevet flere kronikker i avisene, og fått mye på trykk. Vi har holdt foredrag, blant annet ved R & L møtet 2016 og laget tipshefte, som kan hentes fra unionens hjemmeside. Vi har også solgt T-skjorter og artikler: Soroptimist MOT menneskehandel.

«Mennesker til salgs»

- Da Grimstad kommune fylte 200 år i 2016, valgte vi å markere det med et større arrangement over tre dager. Arrangementet fikk stor mediedekning.

På stand på Bietorvet sept 2016.

«Valgt det...»

Klubben har vært involvert i unionens fortellerteaterprosjekt «Valgt det...» hvor Eva Wiksén Næser har vært kontaktperson mellom unionsstyret og skuespillerne Beathe Frostad og Astrid Elise Sæterøy.

Klubbmøte med gjester

13.09.17

Klubben har invitert representanter fra Menneskehandelgruppa/organisert kriminalitet i Agder Politidistrikt til å holde foredrag på klubbmøtet i september. Med tittel «Menneskehandel på Sørlandet» vil det bli invitert gjester. Arrangementet finner sted i kommunestyresalen.

“
- *La oss sammen ta et samfunnsansvar og fortsette vår kamp mot menneskehandel*

Eva Wiksén Næser

Brennpunktdokumentarene og soroptimistenes engasjement

- TV-dokumentarene i Brennpunkt i vår har vært en vekker for mange. Temaet er kjempeaktuelt! Nå er tiden

for å gjøre organisasjonens brennende engasjement mot menneskehandel synlig! Bruk tipsheftet, som dere finner på unionens hjemmeside. Her er masse forslag til hvordan man kan gå frem.
- Jeg håper klubbene følger unionspresidentens oppfordring og sørger for å vise «Valgt det.....», både i videregående skoler og ved en åpen forestilling! To klubber kan samarbeide, eller dere kan søke samarbeid med en eller flere FOKUS-organisasjoner, Røde Kors, Rotary eller andre i regionen, så når dere flere! La oss sammen ta et samfunnsansvar og fortsette vår kamp mot menneskehandel og virkelig være «A global Voice for Women»! sier en engasjert Eva Wiksén Næser.

55pluss - magasinet for den voksne leser

Norges nye kulturmagasin, 55pluss, har den voksne leseren i sentrum. Magasinet byr på gripende portrettintervjuer og inspirerende artikler om reiser, historie, kultur, mat, vin og livsstil - et kvalitetsblad som både er godt å holde i og en fryd for øyet med høy kvalitet på bilder, papir og trykk

**Abonner på 6 utgaver av
55pluss for kun 369,-**

Neste utgave kommer i salg 3. juli 2017

Benytt skjema på vår hjemmeside www.55pluss.no,
eller send SMS med koden **ABOFP** til **2131**

Som abonnent har du også gratis tilgang til digital utgave
av magasinet og til pluss-artikler på hjemmesiden.

Teater til ettertanke

Fortellerteateret Valgt det... er en samtale mellom skuespillerne Beathe Frostad og Astrid Elise Sæterøy om mer eller mindre frie valg. Deres samtale maner til ettertanke.

De samtaler om hverdagen til jenter og kvinner fra Øst-Europa og Nigeria som har blitt utsatt for moderne menneskehandel. Det er Katarina, Becky og Happy som har blitt lokket eller lurt inn i prostitusjon av slektninger og fremmede. De forsto ikke at det var prostitusjon. De valgte det ikke. Katarina klarte å rømme fra halliken, mens Happy ble Madam selv.

Frostad og Sæterøy har koplet informasjon om enkeltskjebner med fakta om menneskehandel og prostitusjon i Norge i dag. Menneskehandel henger sammen med fattigdom, krig og lengsler etter mulighet for et bedre liv. Noen vet hva de går til, men er likevel ikke forberedt på gjeld til bakmenn og menneskesmuglere og trusler fra de samme. Andre blir lokket, truet og solgt til bakmenn.

LEVANGER

Levanger soroptimistklubb inviterte Fortellerteateret til Levanger i slutten av mars. Etter forestillingen var det en samtale mellom skuespillerne og de ca. 50 tilskuerne. Det ble for eksempel spurt om hva man skal se etter for å forstå at det er menneskehandel.

Soroptimistene arbeider for menneskerettigheter for alle og for likestilling for kvinner. Kampen mot menneskehandel står sentralt i dette arbeidet. Soroptimistene ønsker å bidra til bevisstgjøring og debatt om ulike former for menneskehandel. Samarbeidspartner i forbindelse med forestillingen i Levanger var A 21 som arbeider for å få slutt på menneskehandel.

KRISTIANSUND

16. mars ble Fortellerteateret satt opp i auditoriet ved den videregående skolen i Kristiansund. Det var en flott forestilling med elever og lærere til stede. I tillegg var politiet representert, sammen med representanter fra Krisesenteret og Kristiansund Soroptimistklubb.

Lokalavisa Tidens Krav dekket saken, og fortalte etterpå i en større artikkel om en lydhør forsamling og stort engasjement. Etter forestillingen ble det invitert til samtale og diskusjon.

Bak kulissene

Engasjement og følelser preger Fortellerteateret. Astrid Elise Sæterøy til venstre og Beathe Frostad gir tolkninger som griper tilhørerne.

Samarbeidet med Norgesunionen av Soroptimister startet med forestillingen ”Hva skriver de hjem om?” Det nye samarbeids-prosjektet, ”Valgt det...” er blitt en sterk forestilling som vises over hele landet.

- Menneskehandel er et tema det er umulig å stille seg likegyldig til. I arbeidet vårt med forestillingen blir vi stadig slått av hvor ufattelig omfattende menneskehandelen er. Det er så stort! Det gjør et enormt inntrykk hva enkelte mennesker tillater seg å gjøre med andre mennesker. Det er vanvittig og grotesk, sier en engasjert Beathe Frostad.

- Vi har sett at menneskehandel finnes overalt, også her i Norge. Det er styrt av et brutalt mafiaregime. Vi har også sett at det er svært knappe ressurser som jobber med problemet. Og folk flest velger å distansere seg; - dette er ikke noen av våre, de har sikkert valgt det selv. Og så ser de ikke sammenhengen. Enten det er billig bilvask, husmaling eller sexkjøp – vi må bygge en samfunnsforståelse om at dette er ikke noe vi vil ha! Det må bli flaut å benytte seg av disse tjenestene. Derfor må vi snakke om det, skrive om det, diskutere det i ulike fora. Vi skal ikke tillate oss å misbruke andre mennesker!

Grundig research

I det forberedende arbeidet til forestillingen har de to skuespillerne Beathe Frostad og Astrid Elise Sæterøy studert

rettssaker, dommer, artikler, diskusjoner, bøker, dokumentarfilmer og spillefilmer som omhandler menneskehandel. Ikke minst har de snakket med ofre for menneskehandel, bistandsadvokater, statsadvokater og mennesker som jobber i hjelpeapparatet som krisesentre, Kirkens Bymisjon og Kripos. De har til og med vært på nattpatrulje sammen med menneskehandelsgruppen ved Oslo politiet. Alt for å danne seg et så korrekt bilde som mulig av hva menneskehandel er og hvem som blir ofre.

- Vi jobbet med flere vinklinger for hva som skulle bli hovedtema og rød tråd i stykket. Ganske snart ble spørsmålet om valg sentralt. Det er lett for de fleste nordmenn å tenke at man har jo et valg til det man gjør i livet, og dermed må ta

ASTRID ELISE SÆTERØY
// SKUESPILLER

Astrid er utdannet ved Nordic Black Theater teaterskole og Maskespill ved HiO.

Astrid har studert commedia dell'arte og masketeater ved Antonio Fava, Regio Emilia, Italia. Hun har undervist i maskespill og fysisk teater på høghskolenivå og for barne- og ungdomsgrupper. Fast medlem av fritheateret "De onde halvsøstrene».

Hun har spilt i en rekke forestillinger i Den Kulturelle Skolesekken. Astrid jobber også for Kulturkompaniet, og holder der kurs i kommunikasjon for næringslivet.

BEATHE FROSTAD
// FØRTELLER OG SKUESPILLER

Beathe feiret i 2016 sitt 20-års jubileum som forteller, og er blant de profesjonelle fortellerteaterskuespillerne i Norge med lengst erfaring i å fortelle for voksne, ungdom og barn. Hun har gjestet festivaler i inn- og utland. Har turnert i 13 fylker med flere forestillinger, blant annet for Den Kulturelle Skolesekken.

Beathe var også aktuell i forestillingen "Hva skriver de hjem om? – en forestilling om menneskehandel", som først og fremst tok for seg tekstilindustrien og det moderne forbrukersamfunnets rolle i dette.

Hun har også undervist på høghskolenivå i formidling og fortellerkunst, og er fast medlem av Fortellerhuset og Friteateret De onde halvsøstrene.

(Kilde: valgtet.no)

ansvar for sitt eget liv. Men har alle mulighet til å velge – egentlig?

Da vi drev research, så vi at faktorer som fattigdom og krig sammen med håp, lengsler og drømmer hos de som ikke er like heldige som oss, åpner for handel med mennesker. Med håp om et bedre liv blir mennesker sårbare for kyniske utnytttere. Noen har nok en anelse om hva de går til, men er uforberedt på at det innebærer gjeld til bakmenn, trusler og brutale maktovergrep. Noen velger det selv, men forstår kanskje ikke hva det innebærer før det er for seint, dessverre. Andre blir lokket, lurt og solgt.

3 kvinner

Tematikken *valgt det eller ei*, dukket stadig opp, både i diskusjoner på nett, hos politi og hjelpeapparat og i kvinnenenes egne

fortellinger. Derfor landet vi på "Valgt det..." som tittel. Vi personifiserer budskapet gjennom historien til tre kvinner. Rollefiguren Katarina er en virkelig kvinne som vi ved flere anledninger har truffet og fått historien til, men vi har anonymisert henne, slik at hun ikke skal kunne bli gjenkjent. Rollefigur Becky er basert på en kvinne fra en dokumentarfilm. Den siste, Happy, er satt sammen av historiene til tre kvinner med detaljer blant annet fra rettsdokumenter og anonymisert informasjon fra hjelpeapparatet.

- Hva er responsen fra publikum?

- Vi møter et stort engasjement. Mange får en aha-opplevelse, og har ikke tidligere tatt inn over seg hvor stort, nært og virkelig dette problemet er. De unge blir

engasjert, og spør gjerne hva de kan gjøre for å bekjempe menneskehandel. Vi har hørt kommentarer som: - dette kunne jo vært meg, hvis jeg hadde bodd i et annet land!

- Eldre tilskuere er gjerne mer opptatt av holdninger. At ingen må bruke tjenester som kan involvere ofre.

- Ingen forestillinger er helt like. Og selve teateret har endret seg en god del siden de første forestillingene. Det er som en vev, der det dukker opp nye detaljer som får et annet fokus. Forestillingen har hatt politikere blant publikum, og de har gode tilbakemeldinger til stykket. En tilbakemelding fra mange, er at det gjør noe med menneskesynet. Og da har vi lyktes langt på vei, sier Beathe Frostad.

Paneldebatt i Oslo

Av Meral Kula, Bærum Soroptimistklubb

27. april hadde Fortellerteateret en sterk framføring om menneskehandel for 40 tilhørere i Deichmanske bibliotek i Oslo. Det var to engasjerende timer, der emnet menneskehandel ble belyst på flere forskjellige måter.

Etter forestillingen overtok et panel bestående av Mildrid Mikkelsen fra ROSA (se faktaboks side 21), Thor Martin Elton fra Oslo-politiets menneskehandelgruppe og Nina Bull Jørgensen, frilansjournalist og senior kommunikasjonsrådgiver fra Plan International Norge. Ordstyrer var Fredrik Wilhelmsen fra Deichmanske Bibliotek. På spørsmål om Fortellerteateret gjenspeilet virkeligheten, var alle tre enige i at det var veldig realistisk framført. De syntes det var en lettfattelig konkretisering av problemstillingen ved å fortelle det med eksempler fra virkeligheten. Soroptima har samlet noen av synspunktene fra panelet:

Nina Bull Jørgensen, frilansjournalist og senior kommunikasjonsrådgiver fra Plan International Norge:

- Dette er svært realistisk. Mer enn 20% av ofrene for menneskehandel blir lurt til prostitusjon, men det er mange gråsoner. I følge ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen) er det over 20 millioner som er ofre for menneskehandel. Mange blir lurt til prostitusjon i drømmen om et bedre liv. Ofte har dette utspring i bunnløs fattigdom, mangel på utdanning, oppfatningen av at jenter er mindre verd enn gutter og maktesløshet.

Det er viktig at det jobbes internasjonalt, for eksempel er det viktig at det satses mer på hvordan jentene blir tatt vare på i hjemlandet etter retur/utvisning.

Mildrid Mikkelsen fra ROSA

Prostitusjon er mest utbredt når det gjelder menneskehandel i Norge. Tvangsarbeid er også utbredt, men litt vanskeligere å definere da det ikke er et juridisk skille mellom sosial dumping og menneskehandel på andre områder. Om det er frivillig eller ikke må forstås på bakgrunn av at fattigdom og skamfølelse gjør mange til lette ofre for menneskehandlerne. Jeg har bistått over 1800 av dem her i Norge, og har ennå ikke truffet noen som har valgt det frivillig. Svært ofte er sårbarhets-faktoren et utgangspunkt: Veldig mange er foreldreløse barn/kvinner, eller kommer fra voldelige hjem med alkohol- og ruspåvirkede foreldre. De kan også ha vært utsatt for incest og overfall osv. En fellesnevner er at jentene ofte er mindreårige, uten utdanning og ofte har psykologiske utfordringer i utgangspunktet. Spesielt de nigerianske er også utsatt for voodoo, og blir lett skremt til taushet av overtro (som er veldig vanlig i Nigeria).

Flere ganger hører vi at de prostituerte har et «kjærlighetsforhold» til hallikene sine. De blir premiert med for eksempel restaurant- og hotellbesøk for godt utført arbeide, og «vist» at de blir satt pris på. De forstår ikke engang at de er ofre.

Noe som ofte gjør arbeidet vårt vanskelig, er at det er familie-medlemmer som står bak. De utfører overgrep, utsetter jentene for grov vold og står bak handelen. Ofrene kan være ned til 13 år, men har fått beskjed om å lyve opp alderen til 18 år. Jeg har bistått mange rumenske jenter som er blitt utnyttet til tigging på dagtid og prostitusjon på kveldstid. Dette så vi blant annet i Brennpunkt på NRK, der tema «jenter til salg» blant romfolk viste at jenter helt ned til 13 år blir solgt og gutter drømmer om å bli hallik. Her kunne vi se den skremmende utviklingen der sexindustrien er drevet av gutter.

Thor Martin Elton fra Oslo-politiets menneskehandelgruppe

Tvangsarbeid i Norge er mest utbredt i ufaglærte arbeider som utelivs-, restaurant- og hotellbransjen, noe i bygg- og anlegg, bilvaskehaller osv. Det er veldig vanskelig å avdekke menneskehandel på rekrutterings- og transporteringsstadiet. Dette fordi ofrene ikke vet at de er ofre for menneskehandel!

I Oslo-politiet er det ca 20-25 personer som jobber med menneskehandel. Vi har en operativ gruppe som har informanter ute i markedet og vi har tett dialog med interesseorganisasjoner. Eksempelvis ROSA, Kirkens Bymisjon, Oslo Kommune. Sistnevnte har en handlingsplan mot menneskehandel, men mangler dessverre litt på området forebygging. Det er et ønske at Oslo Kommune kunne være litt mer framoverlent. For eksempel kunne Barnevernet vært mer sentralisert i saker på alderstrinnet 14-18 år. For de mindreårige ofrene for menneskehandel som blir brukt til lommetyveri, vil neste steg være prostitusjon.

Det er store miljøer i Oslo sammenlignet med andre norske byer. Etterforskningen kunne nok vært bedre. Politiet har ikke nok kontroll på prostitusjonsmarkedet, og politiadvokatene burde vært flinkere til å føre slike saker for retten. Da kreves det større spesialisering på emnet. Det må mer kvalitetssikring til, og satses adskillig mer! Det er også få domfellelser på bakmenn. Men Norge ligger ikke så langt etter til å være et så lite land, sammenlignet med for eksempel Spania.

Samtlige paneldeltakere var enige om at tiltak som kan settes i gang, er en holdningsendring. Sexkjøp er tabu. Det må snakkes mer om, sexkjøpsloven må formidles til de framtidige voksne, god moral må læres tidlig, dårlig moral må fjernes. En holdningskampanje må til for å endre innstillingen til sexkjøp og synet på jenter.

- Jeg har bistått over 1800 av dem her i Norge, og har ennå ikke truffet noen som har valgt det frivillig.

Mildrid Mikkelsen fra ROSA

Utdanning forebygger menneskehandel i Moldova

Adjø - og takk for nå! Bildet er tatt i juli 2016.

Av Edle Utåker, leder for Moldovakomiteen

Prosjektet "Educating youth for the future" gir ungdommer i Moldova støtte til yrkesutdanning. Norske soroptimister oppfordres til fortsatt å støtte prosjektet som forebygger menneskehandel.

Moldova ble en selvstendig republikk i 1991 og er Europas fattigste land. Helt siden landet ble selvstendig etter Sovjetunionens fall har det vært politisk urolig der, noe som blant annet har gitt dårlig grunnlag for økonomisk utvikling.

Norske soroptimister besøkte Moldova første gang i 2003. Det ble raskt klart for dem at menneskehandel var et alvorlig problem i landet, og at unge jenter var særlig utsatt. Høsten 2004 tok norske soroptimister med støtte fra Utenriksdepartementet

Ungdommene jobbet i grupper sammen med sosialarbeidere fra CRIC om temaer som:

- selvfølelse, personlige og profesjonelle verdier
- samarbeid, kommunikasjon, problemløsning og konflikthåndtering
- stressmestring og takle følelser
- beslutninger og håndtering av penger
- barns rettigheter
- utdanningsmuligheter og jobbsøking
- forebygge helseskader – alkohol, røyking, ubeskyttet sex, uønsket svangerskap
- forebygge sosial risiko – arbeidsledighet, ulovlig innvandring, menneskehandel

i Norge derfor initiativ til en internasjonal konferanse om «Women trafficking; counteraction and prevention» i Moldova. Konferansen ble arrangert i samarbeid med soroptimister i hovedstaden Chisinau. Dette ble starten på SI Norgesunionens arbeid med å forebygge menneskehandel i Moldova.

Mange barn og ungdommer i Moldova bor på internatskoler fordi foreldrene har reist utenlands for å arbeide eller av andre grunner ikke kan ta vare på dem. Disse barna har kontakt med få voksne. De lærer derfor ikke det mest grunnleggende for å mestre livet slik barn som vokser opp i en trygg familie gjør. Når barna fyller 16 år, får de ikke bo på internatskolene lengre og må ut i samfunnet for å klare seg på egen hånd – da er de spesielt utsatte for menneskehandel. Det beste norske soroptimister kunne ta initiativ til var derfor å gi disse barna erfaring og kunnskap til å mestre livet utenfor internatskolene.

Utdanningsprosjektet startet i 2006 som «Hope is a waking dream – a decent life for

young women in Moldova» med midler fra NRK sin TV aksjon i regi av FOKUS i 2005. Hanne Jensbo fra Danmark var president for Soroptimist International fra 2009 til 2011. Hun besøkte internatskolene i Moldova og besluttet at SI-presidentens 10. desember appell i 2009 skulle øremerkes utdanning av sårbar ungdom i Moldova. I 2010 ble prosjektet videreført som «Hopes and dreams for everyone» og finansiert av midler fra Soroptimist International ut skoleåret 2013/2014. Samarbeidspartnere i Moldova var IOM (International Organisation for Migration), CRIC (Child Rights Information Center) og soroptimister.

I årene 2006 til 2014 fikk flere enn 250 ungdommer mellom 13 og 16 år ved fire internatskoler i Moldova opplæring i livsmestring. Tretti unge mellom 16 og 19 år fikk også videreutdanning til et yrke ved hjelp av midler til livsopphold, et sted å bo og oppfølging av sosialarbeidere fra CRIC. Evaluering av prosjektene viste at disse ungdommene klarte seg bedre både sosialt og profesjonelt enn mange andre når de kom ut i samfunnet på egen hånd.

Stort engasjement i gruppearbeidet om livsmestring.

Fra opplæring i livsmestring og karriereveiledning. Opplæringen blir gjennomført på to helgesamlinger, og ungdommene jobber i grupper med forskjellige aktuelle temaer.

Med bakgrunn i de gode erfaringene inngikk SI Norgesunionen for skoleåret 2014/2015 en avtale med CRIC om prosjektet «Educating youth for the future», der 110 ungdommer i alderen 13 til 16 år fra tre internat-skoler fikk opplæring i livsmestring og karriereveiledning med tanke på videre yrkesutdanning. Prosjektet fortsatte i 2015/2016 der 100 ungdommer ved de samme internat-skolene også fikk opplæring i livsmestring og karriereveiledning. Opplæringen i livsmestring ble gjennomført på to helgesamlinger i løpet av skoleåret.

Som en del av karriereveiledningen besøkte ungdommene ulike bedrifter og videregående skoler for å få kunnskap om alternativer som grunnlag for valg av videre utdanning og yrke.

I skoleåret 2015/2016 fikk også fem sårbare ungdommer som var ferdige på internat-skolene, støtte til å starte videregående yrkesutdanning. De fikk månedlige stipend til å dekke bo- og levekostnader, samt daglig oppfølging

av sosialarbeidere fra CRIC. Jeg har sett med egne øyne at norske soroptimisters innsats gir resultater. Ved å gi ungdommene erfaring og kunnskap, får de større trygghet til å takle livet. I mai 2015 besøkte vi internat-skolen i Straseni og traff 58 glade ungdommer fra 8. og 9. klasse sammen med prosjektleder Aliona Stepan fra CRIC. De stilte oss mange spørsmål, vi hadde en god dialog og fikk innblikk i hva de holdt på med og var opptatt av. I september 2016 traff vi de fem ungdommene som fikk stipend til utdanning og tett oppfølging av sosialarbeidere i skoleåret 2015/2016. Det ble helt tydelig for oss at denne støtten var avgjørende for at de skulle klare å gjennomføre utdanningen, og at det derfor var viktig å fortsette prosjektet kommende skoleår.

Fra høsten 2016 endret situasjonen seg positivt for ungdommene som bor på internat-skoler. De får nå undervisning på de kommunale skolene hvor de er sammen med elever som bor hjemme, og der temaer som gir livsmestring

blir ivaretatt. Ungdommene som flytter fra internat-skolene og starter videregående utdanning uten støtte fra egne foreldre, er de mest sårbare og kan lett bli ofre for menneskehandel.

For skoleåret 2016/2017 fortsetter derfor «Educating youth for the future» med støtte til og oppfølging av de fem ungdommene som startet på yrkesutdanning høsten 2015, samt tilsvarende opplegg for fem nye ungdommer. Rammen for prosjektet er dette året ca. 155 000 kroner.

Moldova og sårbar ungdom trenger fortsatt vår hjelp. Vi oppfordrer derfor alle soroptimistklubbene i Norge til å selge Lilla sløyfer og på andre måter skaffe penger slik at vi kan fortsette vårt arbeid med «Educating youth for the future».

Ta gjerne kontakt med Moldova-komiteén på moldovakomite@soroptimistnorway.no om dere har spørsmål eller ønsker mer informasjon.

Lilla sløyfer mot menneskehandel

Av Mette Kristiansen, Skien-Porsgrunn Soroptimistklubb

Lilla sløyfe-prosjektet ble opprettet av Norgesunionen i 2008. Salget gir inntekter som går til bekjempelse av menneskehandel. Ved å bruke sløyfene viser du at du tar avstand fra handel med mennesker.

Å bekjempe menneskehandel/trafficking er en del av Norgesunionens strategiplan 2015-2019. Det ligger også inne i SI sitt langsiktige mål for kvinner: "Education and Leadership".

Hensikten med salget av Lilla Sløyfer er å synliggjøre at soroptimister tar avstand fra menneskehandel, og samtidig skaffe inntekter til unionens arbeid mot dette i Moldova og til unionens forebyggende arbeid mot menneskehandel i Norge.

Stafettpinnen hos Skien-Porsgrunn

Skien-Porsgrunn Soroptimistklubb tok på seg ansvaret for Lilla Sløyfer høsten 2015. Vi overtok stafettpinnen fra Harstad Soroptimistklubb og skal ha ansvaret til 30. september 2017.

Arbeidet er organisert gjennom en egen Lilla Sløyfe-komite bestående av Unni Lunde Holla, Irene Gustavsen Hvale og Mette Kristiansen. Komiteen har jevnlig møter hvor vi går gjennom materiellet vårt og eventuelt bestiller opp det vi mangler. Vi tar imot bestillinger fra soroptimistklubbene fra hele landet, pakker materiellet og sender det med posten.

Vi monterer også sløyfer til salg i regi av vår egen klubb. Medlemmene våre blir oppfordret til å selge sløyfer til venner og kjente. Videre har vi stand på kjøpesenter, stand på R & L møter, salg av sløyfer på distriktsmøter og salg i forbindelse med arrangementer eksempelvis på FN - dagen 24. oktober, Kvinnedagen 8. mars og Fortellerteateret «Valgt det».

Inntektsfordeling

75% av inntektene går til Moldovaprojektet, herunder «Educating youth for the future» og videreutdanningsstipend til tidligere deltagere i «Life Skill» i Moldova. Midlene fordeles internt.

25 % går til til bevisstgjøringsarbeid i Norge for å forebygge / bekjempe menneskehandel i regi av unionen og klubbene. Søknad om midler rettes til unionsstyret.

Bli med og selg!

Vår oppfordring til klubbene er å involvere alle medlemmene i salget – det gir resultater!

Sløyfene selges for kr 50,-. Klubber som bestiller Lilla Sløyfemateriell, blir fakturert for antall sløyfer + porto.

Pengene sendes til unionskasserer som har en egen konto for Lilla Sløyfer.

Menneskehandel er vår tids slavehandel – Menneskehandel er utnyttning og prostitusjon – Menneskehandel rammer kvinner og barn hardest.

Fram til 30. september kan sløyfemateriell bestilles på følgende mailadresse: mettekri22@gmail.com

*Et nyttig tips ved salg:
opprett VIPPS!*

MØTER MULIG MENNESKEHANDEL HVER DAG

Albertine - et lavterskeltilbud i Stavanger

Med respekt, rettferdighet og omsorg som viktigste verdier arbeider Albertine blant de prostituerte i Stavanger-regionen. Visjonen er å støtte mennesker med prostitusjonserfaring, hjelpe dem i å ta vare på egen helse og legge til rette for reelle alternativer til prostitusjon.

To av tre ansatte i Albertine: Randi Schulz (t.v.) er leder og Anja Nordås er sykepleier.

Dette er ALBERTINE

Albertine er Kirkens Bymisjons lavterskeltiltak for mennesker med prostitusjonserfaring og ofre for menneskehandel i Stavanger.

Albertine skal avdekke og synliggjøre hvordan prostitusjon foregår i regionen, støtte mennesker med prostitusjonserfaring og bidra til at de ser alternativer.

Albertine driver både oppsøkende virksomhet på kveldstid og et dagtilbud med ulike tilrettelagte aktiviteter. Albertine tilbyr helseinformasjon og undersøkelser, praktisk hjelp med personlige og sosiale utfordringer, språktrening, tilrettelegging for arbeidspraksis og juridisk veiledning.

Målet for Albertine er å møte menneskene der de er med respekt, rettferdighet og omsorg, hjelpe dem til å ta vare på egen helse og motivere dem i kontakt med øvrig hjelpeapparat.

I Stavanger driver Kirkens Bymisjon arbeid blant mennesker med prostitusjonserfaring, både knyttet til gateprostitusjon, innendørsprostitusjon og menneskehandel. Gjennom tiltaket Albertine er målet å avdekke og synliggjøre hvordan prostitusjon foregår i regionen, støtte de prostituerte og bidra til at de ser alternativer. Hovedvekten av dem som Albertine kommer i kontakt med er kvinner.

Randi Schulz er daglig leder for tiltaket. Sammen med to ansatte og en gruppe frivillige driver hun oppsøkende virksomhet på kveldstid og et åpent tilbud på dagtid: - Det viktigste vi gjør, er å hjelpe dem til å ta vare på egen helse, motivere dem i kontakt med øvrig hjelpeapparat og hjelpe de som er motiverte til å komme seg ut av prostitusjonen. Det handler om å møte kvinnene med respekt og omsorg. Vi møter dem der de er, og skal uttrykke trygghet. Fremfor alt skal vi ikke dømme dem, sier hun.

En kopp te, en prat eller kondomer

- Albertine er et lavterskeltilbud. Vi holder til midt i Stavanger, og hver dag mellom klokka 9 og 15 har vi åpent for drop-in. Det vil si at det ikke er nødvendig med en avtale. Da kommer kvinnene inn for en kopp te eller en prat. Vi deler ut kondomer, og gir informasjon om prevensjon, sikkerhet, rettigheter, muligheter og plikter. Noen trenger en samtale og ønsker hjelp til å komme seg ut av den vanskelige situasjonen de er i. For andre er målet størst mulig grad av skadereduksjon i situasjonen de befinner seg i. Vi må ikke glemme at hver og en er forskjellig og har ulike behov og muligheter. Derfor er vi opptatt av å se hele mennesket og ikke bare den prostituerte, og gi individuell hjelp.

Stort nett av samarbeidspartnere

- Vi har et stort nett med lokale samarbeidspartnere som NAV, politiet, krisesenter, sykehuset gjennom mange forskjellige avdelinger, transkulturelt senter, Caritas, Røde Kors gjennom EVA-nettverket og flere andre. Nasjonalt

samarbeider vi med andre prostitusjons-tiltak i byer som Bergen, Oslo og Kristiansand. Siden mange av de prostituerte kommer til Stavanger via Spania, har vi vært i Madrid og Barcelona for å bygge et samarbeidsnettverk der. Vi tenker at det å bygge slike internasjonale nettverk kan være en vei å gå, blant annet for å forebygge eller redusere menneskehandel, da dette er et globalt problem. Vi har allerede samarbeidet om å bistå kvinner som har reist mellom Norge og Spania.

Mødregruppe

- Flere av våre brukere har barn. Det gjelder både kvinner som har kommet seg ut av prostitusjonen og kvinner som fremdeles prostituerer seg. Når de har barn, er de ekstra sårbare. Flere kvinner med barn har kommet seg ut av prostitusjon, men søker fremdeles til oss for hjelp og støtte.

- Språkundervisning og trening er viktig. Sammen med NAV og aktuelle arbeidsgivere i Stavanger arbeider vi for å legge til rette for arbeid, der dette er mulig på grunn av oppholdstillatelse etc. Vi bistår med å søke om oppholdstillatelse, og det hender vi lykkes.

Langtidsskader

Mange av kvinnene har sterke traumer. De har en ufattelig sterk overlevelses-evne, og til tross for opplevelser med vold, tvang og trusler, klarer de seg utrolig nok på et vis. Men når de har kommet seg ut av det synlig vanskelige og skal starte et nytt liv, kan ofte traumene komme opp. Da kan de tillate seg å være sårbare, og mye vondt som har vært fortrent, dukker opp. Til disse har vi tilbud om samtaler og traumestabiliserende oppfølging i samarbeid med transkulturelt senter. Det kan være lang vei å gå tilbake til et normalt liv, sier Schulz.

- Hvor kommer de fra?

- For noen år siden var det et stort antall gateprostituerte fra Nigeria. Dette minket i en periode, men nå ser vi en jevn strøm av nye kvinner som kommer fra Nigeria.

- De aller fleste av disse var og er mulige ofre for menneskehandel. I Nigeria er det vanlig å tro på voodoo, og gjennom trusler om grusom hevn tør de ikke gjøre annet enn å gå på gata. I tillegg har de opparbeidet seg en stor gjeld for å komme seg til Europa, som må tilbakebetales. De som tror på voodoo kan ikke flykte fra problemene, de er overbevist om at voodooen følger dem over alt. Vi ser også et hierarki i disse miljøene. Flere av de prostituerte klatrer etter hvert i gradene og blir en del av den kontrollerende delen av miljøet.

Øst-Europa, Russland, Latin-Amerika, Spania og Italia

- På innendørsmarkedet, som er det største, er en stor del av kvinnene fra land i Øst-Europa, for eksempel Romania og Bulgaria. Vi kjenner godt igjen det som ble vist i Brennpunkt-dokumentarene på TV i vår. Mange kommer fra Latin-Amerika. Etter de økonomiske nedgangstidene i Sør-Europa for noen år siden, opplevde vi et økende antall kvinner derfra.

Forskjellige historier

- Alle kvinnene er forskjellige. De som er ofre for menneskehandel har oftest blitt lurt inn i prostitusjonen. De har trodd de skulle til en jobb. En annen portal er gjennom et kjærlighetsforhold. De har hatt tillit og tro på den som kynisk var ute etter å utnytte dem i prostitusjonsmarkedet. De ble kjærester, fikk gjerne barn, og så ble barnet brukt som gissel. Mange har opplevd mye vold, psykiske trusler og tvang, sier Schulz.

-Hva er det tøffeste i jobben din?

- Vi i Bymisjonen må tåle å se at folk går til grunne, opplever urettferdighet eller tar valg vi tenker ikke er bra for dem. Ellers kan vi ikke ha denne jobben. Men det er en meningsfull jobb. Heldigvis klarer vi å hjelpe mange, sier Schulz.

Hun viser til PROsenteret sine nettsider, der det ligger flere rapporter og mye informasjon.

Politiet: våre egne holdninger er viktigste våpen for å bekjempe menneskehandel

Enhver samfunnsborger må være bevisst på hvilken virksomhet han eller hun kjøper tjenester av. Så lenge det finnes kunder, vil det finnes menneskehandel, sier politibetjent Magnar Silseth.

Politibetjent Magnar Silseth arbeider ved Menneskehandelgruppa til Sør-Vest politidistrikt. Grappa på seks personer ligger inn under seksjon for Organisert kriminalitet og har kontorer i Politihuset i Stavanger.

Han forteller at hovedvekten av de som identifiseres som ofre for menneskehandel i Norge er kvinner som blir utnyttet i prostitusjon.

– Men det er også avdekket menneskehandel i det som betegnes som arbeidslivskriminalitet. Dette er for eksempel bilvaskbransjen, hvor vask av bil koster svært lite og arbeideren er utnyttet. Det er også i restaurantbransjen og hos private personer som har au-pair.

Prostitusjon skjer både på gata og i det såkalte innemarkedet. I Stavanger/Sandnes er det flere prostituerte som tilbyr seksuelle tjenester på innemarkedet. Antallet her ligger likt med Bergen, men Oslo er den byen som har flest tilbydere.

- Hva er det som gjør Norge til et attraktivt marked for prostitusjon?

- Det handler jo om muligheten for å tjene godt med penger, enten det er til den prostituerte eller til et apparat av bakmenn. Mange prostituerte sender årlig betydelige pengebeløp tilbake til sine hjemland, kan han fortelle.

– Men, legger han til, de vi snakker med av de prostituerte, selger ikke sex fordi de ønsker det, men fordi de er i en vanskelig situasjon hvor de ikke ser noen annen mulighet.

I Stavanger samarbeider politiet eksternt med flere frivillige organisasjoner. Silseth nevner blant annet krisesentrene, Albertine-stiftelsen, Rosaprojektet og Frelsesarmeen. Politiet har møter med disse organisasjonene som en del av samarbeidet.

-Hva med det interne samarbeidet i politiet når det gjelder menneskehandel?

-Vi har et godt samarbeid mellom politidistriktene i pågående etterforskning. I tillegg har Kripas ansvar for en Kompetansegruppe mot menneskehandel. Denne gruppa skal være med på å øke kunnskap og holdninger for å sette politiet bedre i stand til å bekjempe ulike områder av menneskehandel, sier Silseth.

-Hva kan vi som vanlige samfunnsborgere bidra med for å bekjempe dette ondet som menneskehandel er?

Politibetjenten er tydelig i sitt svar:

-Det er viktig at enhver samfunnsborger er bevisst hvilken virksomhet han eller hun støtter, enten det gjelder kjøp av seksuelle tjenester eller billig arbeidskraft. Det er viktig at vi alle har gode holdninger for å kunne være med på å bekjempe menneskehandel. Ved å kjøpe seksuelle tjenester eller benytte seg av svart arbeid er man med på å opprettholde et marked hvor personer utsettes for menneskehandel.

PAKKET TOALETTSAKER
TIL OFRE FOR

Menneskehandel

Oslo-Nordstrand Soroptimistklubb hadde i flere år et prosjekt rettet mot ofre for menneskehandel. Prosjektet kom i stand i samarbeid med ROSA (se forklaring i ramme), og hadde et praktisk og svært konkret innhold.

Klubbmedlemmene kjøpte inn og pakket forskjellige produkter til en "startbag", som inneholdt personlige ting som truser, håndklær, tannglass, tannbørste, tannkrem, shampo, deodorant, såpe, kam, bind etc.

Pakket på dugnad

Produktene ble shoppet rundt for å få mest mulig for pengene. Så samlet klubbmedlemmene seg til dugnad og pakket bagene, som deretter ble levert til ROSA.

Etter flere år ble prosjektet satt på pause, mest fordi behovet for denne typen hjelp ikke var til stede. Det er likevel et glimrende eksempel på kreativ og god hjelp. Oslo-Nordstrand fikk Norgesunionens prosjektpriis for prosjektet i 2010.

Dette er ROSA

ROSA står for Reetablering, Oppholdssteder, Sikkerhet og Assistanse. Prosjektet ble opprettet 1. januar 2005 etter søknad fra Krisesentersekretariatet i Norge, i forbindelse med Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn 2003-2005, og har siden blitt videreført i regjeringenes senere handlingsplaner. ROSAs mandat er å koordinere sikre oppholdssteder med tilgang til nødvendig bistand og informasjon til personer over 18 år utnyttet i prostitusjon i menneskehandel, samt veilede og informere de ansatte på bostedene som daglig bistår de utsatte.

ROSA-prosjektet har siden oppstart i 2005 hjulpet rundt 500 personer ut av menneskehandel og vært i kontakt med over 1000 personer fra 62 ulike land. ROSA er et landsdekkende tilbud, og tilbyr trygge oppholdssteder på krisesentrene i hele Norge. I den perioden kvinnene bor i regi av ROSA, får de tilgang på kvalifisert juridisk rådgivning, helsetjenester, utdanningstilbud og aktiviteter.

Siden oppstart i 2005 har ROSA administrert en nasjonal døgnåpen telefonlinje, 22 33 11 60, for hjelp og veiledning. Fra 2016 rettes dette telefontilbudet mot ofre i alle former for utnyttelse til menneskehandel. Gjennom sitt etablerte nettverk, kunnskap og erfaring kan ROSA bistå med informasjon og henvisning til relevante tiltak for personer i målgruppen.

Kilde: rosa-help.no

ANNONSE

The advertisement for BABOR features a close-up portrait of a woman with blonde hair and green eyes, wearing a white collared shirt. To the right, a rose is depicted with a transparent, wireframe-like structure overlaid on its petals. A vertical scale is positioned to the left of the rose, with labels: SCIENCE, PRECISION, RESULTS, and MADE IN GERMANY. The BABOR logo, featuring a crown above the brand name, is located in the upper right corner of the image.

Bokanbefalinger

Vi i Soroptima har lest noen bøker om menneskehandel som vi presenterer her. Og anbefaler!

Utrenskning

Forfatter: Sofi Oksanen
Overs. Turid Farbregd
Nordisk Råds litteraturpris 2010

UTRENSKNING er Oksanens tredje roman. Med et rikt språk vever hun sammen konkret historisk stoff; den sovjetiske okkupasjonen av Estland, med aktuelt globalt samtidstema, nemlig menneskehandelen rundt Østersjøen.

Boka viser oss råskapen i livet til to kvinner fra ulike generasjoner i det gamle Sovjet. Livet deres er en del av historien på 1900-tallet, med begge verdenskrigene og okkupasjonen av Estland som bakteppe. Boka ble filmatisert i 2012.

Et glass melk takk

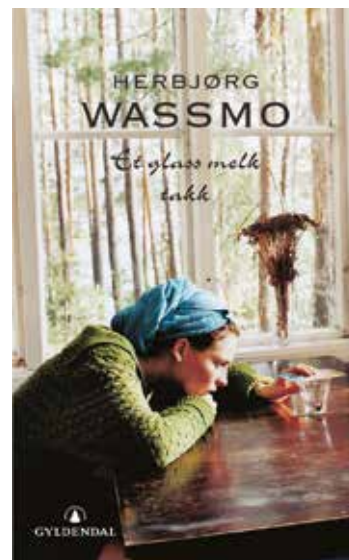
Forfatter: Herbjørg Wassmo

Handel med unge jenter og kvinner er ikke er vanlig tema i norsk skjønnlitteratur. Men det er ikke første gang Wassmo gir seg i kast med tema som er mer eller mindre skjult for mange. I 1980-årene kom bøkene om Tora, og seinere Dina-bøkene.

Denne boka handler om 16 år gamle Dorte fra Litauen. Sammen med mor og en eldre søster lever de i en liten by under svært vanskelige forhold. Dorte får tilbud gjennom en venninne om jobb i Sverige. Alene med to fremmede menn, i en bil med låste dører, går turen vestover.

Det som venter Dorte i Sverige, og senere i Norge, er grusom utnyttelse og misbruk. Hun blir holdt i fangenskap, og lever som offer for trafficking i flere år.

Boka er en tankevekker. Ingen tvil om at det er historien til mange jenter i Europa og ellers i verden.

Varaordfører Ida Bruheim Derås, visepresident Idrun Schult-Jessen og president Bente Markhus.

Pris til Steinkjer

Steinkjer Soroptimistklubb har mottatt Steinkjer kommune sin likestilling- og mangfoldspris for 2017.

Begrunnelsen for at vi fikk prisen: Steinkjer Soroptimistklubb er en av organisasjonene i Steinkjer der frivillige stiller opp og komplementerer kommunal virksomhet. Klubben har flere prosjekter som utgjør en positiv forskjell for likestilling og mangfold i Steinkjersamfunnet;

- samarbeid med voksenopplæringas "Jobbsjansen" for flyktninger. Språktrening, veiledning i norsk kultur og relasjonsbygging mot innvandrerkvinner.
- aktiv samarbeidspartner med Steinkjer kommune om likestilling- og mangfold (bl.a 8.mars)
- årlig moteoppvisning for sentrumsbutikkene hvor overskuddet går til lokale formål
- arrangør av åpent møte om mobbing på arbeidsplassen
- samarbeider med Steinkjer bibliotek på flere områder innenfor likestilling og mangfold.

Klubben har også et internasjonalt engasjement med et eget utdanningsfond for kvinner i andre land og gjennom å løfte fram tema som f.eks menneskehandel.

Vi er stolt og glad for å ha mottatt prisen. Denne anerkjennelsen motiverer oss til å arbeide videre med likestilling og mangfold.

Edinet-klubben 10 år

Edinet Soroptimistklubb i Moldova er en oppegående og aktiv klubb. Klubben feirer 10-års jubileum i september. I den forbindelse reiser en gruppe på 20 fra Norge for å delta i feiringen. Soroptima har mottatt en hyggelig hilsen fra president Domnica Petrovici. Bildet er tatt i forbindelse med charteringen i 2007.

Dear Soroptimist sisters,

It is now already 10 years since we have lit the Soroptimist flame in our hearts and we are proud to be a part of this extraordinary organisation, not only due to the imposing number of its members, but also due to our common will and joint success in supporting the women, girls and children, encouraging them, standing by them, being a hope and bring smiles on the faces of those who need our understanding.

What we succeed, when we succeed and how we succeed we will share with you at the ceremony of our Club's 10 years' anniversary, held on September 9 – 10, 2017 here in Moldova, Edinet municipality, when we'll review our activity of over the decade, enjoying not only our modest achievements but also the fact that we are together.

We look forward to meeting you in Edinet, Moldova, on September 9th, 2017.

*With warmest wishes from Edinet,
Domnica Petrovici - President 2016 – 2018
SI Club of Edinet*

Sarpsborg Soroptimistklubb 50 år

Fredag 24. februar 2017 var det duket for 50 års jubileum i Sarpsborg Soroptimistklubb.

Klubben ble feiret med gaver og hilsener fra klubbens gudmor, Lillian Mollat fra Moss Soroptimistklubb, Unionspresident Kirsti Guttormsen og gjester fra klubbene i Distrikt Øst 1. Som en ekstra begivenhet under jubileet ble klubbens tre chartermedlemmer hyllet med æresdiplom og blomster. De tre æresmedlemmene er Lise Jakobsen, Berit Seljelid og Else-Gro Brath. Disse tre har vært med på å fremme soroptimismen på alle nivåer og er fortsatt aktive medlemmer i klubben.

Sarpsborg Soroptimistklubb ble startet 12. februar 1967. I forbindelse med 50-årsjubileet ble også Fortellerteateret «Valgt det....» vist på Glenghuset i Sarpsborg.

I midten ses de tre chartermedlemmene Lise Jakobsen, Berit Seljelid og Else-Gro Brath som ble utnevnt til æresmedlemmer i Sarpsborg Soroptimistklubb. Til venstre unionspresident Kirsti Guttormsen og til høyre president Bjørgunn Sivesind Strebel.

B-blad

Norsk Soroptima
v/Ellen Wiik
Presten Soles Veg 56, 4352 KLEPPE

UTDANNING ER LØSNINGEN!

”Du skal ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv” er ord vi kjenner.

Hva med menneskehandel? Hva med mennesker som blir utnyttet på verst mulig måte? Mennesker som har hatt håp og drømmer om framtida, men som har fått drømmene knust. Mennesker som har stolt på andre, trodd på at det de fikk fortalt, var sant. Mennesker som har hatt tillit til andre og ikke sett faresignalene. Mennesker som er sårbare og derfor et lett bytte for andre med skjulte hensikter.

Som soroptimist sitter jeg med hodet fullt av sinne, frustrasjon og hjelpeløshet etter å ha fått ny kunnskap om hva menneskehandel er og hvor utbredt den er. Som soroptimist føler jeg spesielt et sterkt ønske om å kunne forandre livet til alle de jentene og kvinnene som blir

rammet. De har opplevd fortvilelse og fått erfare hvor urettferdig verden er. Bare fordi de er fattige og gjerne vil bedre sin livssituasjon.

En tanke slår ned i hodet mitt: Hva om alle disse jentene og kvinnene hadde hatt en skolegang bak seg, kunnskaper om seg selv og verden rundt seg? Kunne ikke det ha ført til at de fikk beholde et håp om et anstendig liv? Ja, jeg er overbevist om at utdanning er løsningen!

Det er det som gjør arbeidet i organisasjonen vår så meningsfull. Vi er en global stemme for jenters rett til utdanning. Vi tåler ikke så inderlig vel den urett som ikke rammer oss selv.

En stolt soroptimist

LITT PRAKTISK

Neste utgave av Soroptima har ”Vold mot kvinner” som tema. Her har mange klubber aktuelle prosjekter. Disse vil vi gjerne trekke fram her i Soroptima. Er det noen som brenner for denne saken eller har innspill til saker å skrive om, tips oss på soroptima@soroptimistnorway.no. Ta gjerne pennen (eller PC'en) fatt og skriv selv, det setter vi pris på.

Vi ønsker også bilder til artiklene. Et godt bilde kan si mer enn mange ord, og er med og hever leseglede og opplevelse. Derfor er det viktig at innsendte bilder er av en viss kvalitet. Størrelse på filene bør være fra noen MB (megabyte) og oppover. I utgangspunktet ønsker vi så store bilder som mulig, så kan vi heller krympe bildene i produksjonen.

Håper på god kontakt med alle rundt om i landet - da får vi et godt blad sammen!

AKTUELLE NETTADRESSER

Stoff til Soroptima sendes til
soroptima@soroptimistnorway.no

SI Norgesunionen nettside
www.soroptimistnorway.no

Soroptimist International
www.soroptimistinternational.org

Rapportering av prosjekter
<http://www.soroptimisteurope.org>

Europaføderasjonen
www.soroptimisteurope.org

Soroptimist Project Matching
www.soroptimistprojects.org

Fokus:
www.fokuskvinner.no

FNs kvinneorganisasjon:
www.unwomen.org

FN-sambandet:
www.fn.no

VIKTIGE DATOER

10. og 11. juni : Landsmøte og Representantskapsmøte i Oslo

30. juni Medlemslister pr. 30.6. danner grunnlag for kontingenten for neste soroptimistår

31. juli: FN sin verdensdag mot menneskehandel

ANNONSEPRISER

Helside - kr. 2.800,-
1/2 side - kr. 1.400,-
1/4 side - kr. 700,-
1/8 side - kr. 350,-

